

КАФЕДРА ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Міжнародний проєкт
Еразмус+ Модуль Жан Моне

"Конкурентоспроможність Європи в новій глобальній економіці" № 101176059 – EuCompet – ERASMUS-JMO-2024-HEI-TCH-RSCH

Путівник до вивчення курсу

Конкурентоспроможність Європи в новій глобальній економіці

Co-funded by
the European Union

«Funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them».

«Фінансується Європейським Союзом. Проте висловлені погляди та думки належать лише автору(ам) і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури. Ні Європейський Союз, ні грантодавець не можуть нести за них відповідальність».

Дніпро – 2024

Jean Monnet ERASMUS

Команда проєкту

Світлана Федулова

Керівник проєкту EuComret,
завідувач кафедри глобальної
економіки, д-р екон. наук,
проф., академік АЕНУ

Анатолій Задоя

Радник керівника проєкту
EuComret, професор кафедри
глобальної економіки, д-р екон.
наук, проф., академік АЕНУ

Аліса Магдіч

Старший експерт/дослідник
проєкту EuComret, професор
кафедри глобальної економіки,
канд. екон. наук, доцент

Олександр Задоя

Старший експерт/дослідник
проєкту EuComret, доцент
кафедри глобальної економіки,
канд. екон. наук, доцент

Руслан Ключник

Старший експерт/дослідник
проєкту EuComret, доцент
кафедри глобальної економіки,
канд. політ. наук, доцент

Ельвіна Лимонова

Старший експерт/дослідник
проєкту EuComret, доцент
кафедри глобальної економіки,
канд. екон. наук, доцент

Команда викладачів

Міждисциплінарний європознавчий курс «Конкурентоспроможність Європи в новій глобальній економіці» складається з шести модулів, зосереджених на вивченні та дослідженні 9 взаємодоповнювальних драйверів Стратегії конкурентоспроможності ЄС 2030:

Модуль I. Єдиний ринок як чинник економічної стійкості Європи (*доц. Задоя О.А.*)

Модуль II. Досягнення сталого енергетичного майбутнього для Європи: Ukraine crisis (*проф. Федулова С.О.*)

Модуль III. Приватний капітал та державні інвестиції (*доц. Задоя О.А.*)

Модуль IV. Стимулювання цифрової трансформації Європи (*доц. Лимонова Е.М.*)

Модуль V. Зростання робочих місць: Ukraine crisis (*доц. Лимонова Е.М.*)

Модуль VI. Виведення на ринок нових рішень глобальних суспільних проблем (*проф. Федулова С.О.*)

I. The Single Market as a Factor of Europe's Economic Stability (*Prof. Anatolii Zadoia*)

II. Achieving a Sustainable Energy Future for Europe: Ukraine Crisis (*Prof. Alisa Mahdich*)

III. Private Capital and Public Investment (*Prof. Anatolii Zadoia*)

IV. Stimulating Europe's Digital Transformation (*Prof. Alisa Mahdich*)

V. Jobs rising: Ukraine Crisis (*Ass. Prof. Kliuchnyk Ruslan*)

VI. Bringing New Solutions to Global Social Problems to the Market (*Ass. Prof. Kliuchnyk Ruslan*)

Шановні друзі!

Підвищення конкурентоспроможності Європи було давнім викликом. Хоча Європа залишається одним із найбільш інноваційних, безпечних і процвітаючих регіонів, вона відстає від США та втрачає позиції порівняно з Китаєм за різними ключовими показниками.

Рішення ЄС про початок переговорів з Україною щодо її вступу актуалізує питання дослідження рівня конкурентоспроможності Європейського Союзу та впливу розширення ЄС і його позиції у сучасному світі. Питання конкурентоспроможності ЄС виходить за рамки теоретичних досліджень та набувають важливого практичного значення.

З одного боку, майбутній вступ України до ЄС здатний посилити конкурентні позиції об'єднаної Європи. Адже Україна – це значний обсяг ринку для європейських товарів, додатковий потенціал трудових ресурсів та важливі корисні копалини і технологічна інфраструктура, які дозволять зменшити залежність ЄС від постачальників з інших регіонів світу (часом ненадійних). З іншого боку, вступ України негативно позначиться на деяких узагальнюючих показниках по Європейському Союзу через недостатньо високий рівень економічного розвитку України. Тому надзвичайно важливо, щоб на етапі проведення переговорів усі сторони чітко уявляли собі потенційні переваги та можливі загрози європейській конкурентоспроможності у разі розширення ЄС.

За цих умов надважливим є вивчення питань конкурентоспроможності нинішніми студентами, від яких к найближчі роки буде залежати реалізація потенційних переваг та мінімізація можливих загроз Європейській конкурентній позиції.

Починаючи з 2010 року економічне зростання єврозони поступалося світовим конкурентам, особливо США. Одну третину цієї різниці в зростанні можна пояснити менш сприятливою демографічною ситуацією в Європі, але дві третини пояснюються нижчою продуктивністю праці та капіталу. Розрив у продуктивності між Європою та США збільшувався через відмінності в технологічному прогресі, ефективність ринку та інституційних структур. Недостатнє інвестування Європи в інновації стримувало технологічний прогрес, а провали ринку та надмірний адміністративний тягар не давали економіці реалізувати свій повний потенціал.

Сьогодні з огляду на зростання геополітичної невизначеності та зростання глобальних викликів, Європа потребує рішучих дій, щоб посилити свою стійкість до зовнішніх шоків і зберегти свій міжнародний авторитет.

Довгострокова економічна конкурентоспроможність Європи залежить від глибоких і стійких ланцюгів вартості. Порядок денний «Зеленої угоди», європейська стратегія економічного та соціального розвитку, спрямована на те, щоб до 2050 року ЄС став нейтральним із викидом вуглецю та перетворився на найбільш конкурентоспроможний у світі центр інновацій і виробництва та цифрових технологій.

Розгляду саме цих та подібних проблем присвячено курс *«Конкурентоспроможність Європи в новій глобальній економіці»*. На користь його вивчення можна навести щонайменше два вагомих аргументи. **По-перше**, студенти отримають нові та актуальні знання, володіння якими дозволяє майбутнім фахівцям робити свідомий вибір у сфері своєї діяльності. **По-друге**, оскільки основними слухачами освітнього курсу будуть здобувачі спеціальності «Міжнародні економічні відносини», то отримання знань з питань європейської конкурентоспроможності є елементом їх професійної підготовки.

Рух України до Європейського Союзу вимагає не тільки наближення українського законодавства до європейського, формування відповідних організаційно-правових засад функціонування, виконання інших формальних вимог, але й підготовки кадрів відповідної кваліфікації, здатних максимально використовувати можливості розширення ЄС, та мінімізувати ризики, які пов'язані з таким розширенням.

1. Мета та результати вивчення курсу

Метою нашого курсу є формування у здобувачів системи знань у сфері побудови європейської стратегічної автономії та шляхів забезпечення конкурентоспроможності ЄС у нових геостратегічних реаліях, з акцентом на щільну прив'язку України до європейського ринку та ділової культури; а також шляхів досягнення сталого енергетичного майбутнього Європи; цифрової трансформації; зростання робочих місць під впливом війни в Україні; нових рішень глобальних суспільних проблем. У ході вивчення курсу формуються як загальні компетентності (уміння мислити масштабно та комплексно, розуміння взаємопов'язаності та причино-наслідковості подій, цінування та повага різноманітності та мультикультурності тощо), так і специфічні (уміння аналізувати зовнішнє середовище та оцінювати його вплив на сферу майбутньої професійної діяльності).

За підсумками вивчення курсу *здобувачі будуть*:

- розуміти питання забезпечення конкурентоспроможності ЄС, його стратегічної автономії та впливу на зазначені процеси російсько-української війни;
- усвідомлювати перспективи європейської стратегічної автономії під впливом російсько-української війни та інших геополітичних впливів;
- мати навички до створення ефективних дискусійних панелей стосовно питань економічного розвитку ЄС та України і шляхів досягнення стратегічної автономії;
- вміти враховувати проблематику європейського розвитку, конкурентоспроможності ЄС та впливу розширення ЄС на економічні процеси у сучасному світі;
- усвідомлювати шляхи досягнення сталого енергетичного майбутнього Європи; цифрової трансформації; зростання робочих місць під впливом війни в Україні.

2. Обсяг курсу та його зміст

Курс вивчається у VII семестрі. Загальний обсяг – **120 год.** (4 кредити ЄКТС), з яких **40 год.** – аудиторні заняття та **80 год.** самостійна робота. Форма підсумкового контролю – **залік.**

Тематичний зміст курсу:

Змістовий модуль 1. Єдиний ринок як чинник економічної стійкості Європи

Тема 1. Конкурентоспроможність Європейського Союзу: сучасний стан та перспективи

Тема 2. Єдиний ринок ЄС: проблеми адаптації до нових реалій

Змістовий модуль 2. Досягнення сталого енергетичного майбутнього для Європи: Ukraine crisis

Тема 3. Досягнення кліматично нейтральної економіки: енергетичні системи майбутнього та чистий водень

Тема 4. Інновації для конкурентоспроможної та кліматично нейтральної економіки в Європі

Змістовий модуль 3. Приватний капітал та державні інвестиції

Тема 5. Приватне європейське інвестування та шляхи його активізації

Тема 6. Вплив державних інвестицій на посилення конкурентоспроможності ЄС

Змістовий модуль 4. Стимулювання цифрової трансформації Європи

Тема 7. Основи цифрової трансформації Європи

Тема 8. Стратегія ЄС щодо формування цифрової трансформації в Європі

Змістовий модуль 5. Зростання робочих місць: Ukraine crisis

Тема 9. Ринок праці в Європі: основні проблеми та вплив повномасштабної війни росії проти України

Тема 10. Особливості сучасного розвитку ринку праці в Україні

Змістовий модуль 6. Виведення на ринок нових рішень глобальних суспільних проблем

Тема 11. Природно-екологічні проблеми та перспективи їх вирішення

Тема 12. Соціально-економічні проблеми та перспективи їх вирішення

3. Форми проведення занять та оцінювання

Основними формами проведення *занять* є:

- проблемні лекції;
- дискусійні панелі;
- круглі столи.

Оцінювання здійснюється за *100-бальною шкалою*. Для поточного контролю знань використовуються тести. Максимальна кількість балів, які можна набрати виконуючи тести – *60* (5 балів з кожної теми). За особливу активність під час занять викладач може додати 1 додатковий бал з кожного змістового модулю.

Результатом самостійної роботи здобувачів є виконання ними *індивідуальних завдань* для отримання заліку у вигляді *мікродосліджень* за напрямками взаємодоповнювальних драйверів Стратегії конкурентоспроможності ЄС 2030.

Виконання *індивідуального мікродослідження* є важливим елементом підготовки сучасного фахівця. Воно покликане сприяти *формуванню у здобувача навичок*:

- самостійно працювати з науковою літературою та інформаційними матеріалами, зокрема, англomовними;
- отримувати додаткові знання з одного з аспектів сучасних міжнародних відносин;
- узагальнювати існуючі точки зору та письмово викладати свою думку з відповідної теми;
- готувати презентація та уміти доповісти результати своєї роботи протягом обмеженого часу на доповідь.

Позитивна оцінка за виконання індивідуального мікродослідження (не менше 60% від максимально можливої кількості балів) є **умовою отримання заліку з дисципліни!**

Всі проведені мікродослідження ляжуть в основу річного моніторингового звіту *«Україна та Європейський курс на зміцнення конкурентоспроможності в новій глобальній економіці»*, який буде представлено на **Європейських читаннях**.

Європейські читання будуть проводитись по завершенню курсу із запрошенням представників роботодавців, науковців, представників різних рівнів освіти, громадянського суспільства, а також школярів старших класів. Заплановано роботу двох секцій: **україномовна секція та англomовна секція**.

Максимальна оцінка за виконання *індивідуального мікродослідження* становить **40 балів**. Індивідуальне мікродослідження виконується *на задану тему*.

Структура мікродослідження містить:

- титульний лист (вказати ПІБ здобувача, групу, дисципліну, тему та дискусійну панель),
- вступ,
- аналіз літературних даних,
- мета і завдання дослідження,
- результати дослідження,
- обговорення наслідків,
- висновки,
- список використаних джерел*.

* в роботі необхідно зробити посилання на всю використану літературу у квадратних дужках (наприклад – [1]). Посилатися на літературу необхідно робити у порядку її використання.

Тему індивідуального мікродослідження обирає здобувач із запропонованого переліку за погодженням з викладачем. Також здобувач може запропонувати свою тему за погодженням з викладачем.

Індивідуальне завдання оформляється у вигляді тексту (**8000 – 10000 знаків**).

Вимоги до оформлення тексту:

Текст набирається 14 шрифтом через 1,5 інтервали

У правому верхньому кутку вказати прізвище та групу

Далі великими літерами тему завдання, вирівняну по центру

Текст мікродослідження

Критерії оцінювання

40-36 балів – текст мікродослідження актуальний і присвячений актуальній проблемі. Стиль викладання відповідає очікуванням цільової аудиторії. Текст мікродослідження пов'язаний з обраною проблемою. Бібліографічний список включає різноманітні джерела, серед яких інтерв'ю, наукові статті, статистичні дані, якісна преса тощо (зараховано).

35-30 балів – мікродослідження присвячено актуальній проблемі та цікаве цільовій аудиторії. Текст пов'язаний з обраною проблемою. Помічено деякі упущення та неточності. Тим не менш, мікродослідження базується на достатній кількості джерел (зараховано).

29-24 балів – обрана тема в цілому розкрита. Матеріал не містить серйозних помилок. Однак є неточності у формулюваннях, деякі аспекти проблеми не знайшли належного відображення (зараховано)

23-10 балів – мікродослідженню бракує суперечливості та актуальності. Такий текст може не привернути увагу людей. Бібліографічний список досить обмежений (на доопрацювання).

10-0 – завдання зовсім не відповідає вимогам, більшість інформації в мікродослідженні не має ніякого сенсу. Список літератури короткий або не наводиться зовсім (виконати знову).

Увага! Усі мікродослідження перевіряються на плагіат. Уся інформація, запозичена з інших джерел повинна мати відповідне посилання у тексті! Мінімальний рівень унікальності тексту – 80%.

Етапи виконання індивідуального мікродослідження.

1. **Вибір теми.** Студент обирає тему індивідуального мікродослідження із запропонованого викладачем переліку та узгоджує її з викладачем шляхом електронної переписки. У межах групи теми повторюватися не повинні.

2. **Підготовка тексту.** Студент готує текст мікродослідження протягом восьми тижнів, консультуючись з викладачем під час особистого спілкування (оф-лайн чи он-лайн) або за електронною адресою. Результати роботи студента обов'язково надсилаються на електронну адресу викладача.

3. **Увага!** Усі роботи, у яких виявлений плагіат або рівень унікальності тексту не відповідає встановленому мінімуму, до розгляду не приймаються.

4. **Публічний захист** індивідуального мікродослідження. Відбувається під час семінарських занять або під час консультацій викладача. **Остаточна оцінка виставляється за результатами публічного захисту. Кращі мікродослідження рекомендуються до презентації під час Європейських читань.**

Виконаний індивідуальний дослідницький проєкт може бути основою для написання доповідей (тез доповідей) на Міжнародну науково-практичну конференцію молодих вчених та студентів «Трансформація економічних систем та інститутів у нових геостратегічних реаліях». Публікація тез приносить студенту **10 додаткових балів.**

Як вже було зазначено, заплановано проведення Європейських читань по завершенню викладання міждисциплінарного європознавчого курсу із презентацією річного моніторингового звіту **«Україна та Європейський курс на зміцнення конкурентоспроможності в новій глобальній економіці»**. Основою даного звіту будуть мікродослідження студентів, які вивчали зазначений курс та готували індивідуальні завдання.

Звіт буде складатись з наступних розділів (дискусійних панелей):

- Україна і конкурентоспроможність ЄС сьогодні
- Функціонуючий Єдиний Ринок
- Доступ до приватного капіталу та інвестицій
- Державні інвестиції та інфраструктура
- Дослідження та інновації
- Енергетика
- Циркулярність
- Цифровізація

- Освіта та навички
- Торгівля та відкрита стратегічна автономія

*Орієнтовний перелік тем індивідуальних мікродосліджень
для вибору здобувачем*

*Тематична панель 1. Україна і конкурентоспроможність ЄС
сьогодні*

1.1. Вступ України до ЄС: як він вплине на конкурентоспроможність об'єднання?

Завдання: з'ясувати можливі позитивні та негативні наслідки вступу України до Європейського Союзу для його конкурентоспроможності та обґрунтувати отримання максимальної вигоди як для України, так і для ЄС

1.2. Динаміка конкурентоспроможності обраної країни за роки її членства у ЄС

Завдання: обрати одну з країн ЄС та використовуючи міжнародні рейтинги оцінити зміни її міжнародної конкурентоспроможності за роки членства

1.3. Конкурентоспроможність китайських товарів на європейських ринках: фактори та перспективи

Завдання: прослідкувати, як змінюються обсяги китайського імпорту до ЄС, які фактори впливають на його динаміку та оцінити, що очікує зовнішню торгівлю ЄС з Китаєм у найближчому майбутньому

1.4. Політика конкуренції ЄС: аналіз діяльності Єврокомісії

Завдання: проаналізувати зміст рішень Європейської комісії, спрямованих на посилення конкурентоспроможності ЄС та оцінити їх ефективність

1.5. Позиція країни у міжнародних рейтингах: які резерви поліпшення (на прикладі однієї з країн ЄС).

Завдання: обрати одну з країн ЄС, з'ясувати її сучасну позицію у світових рейтингах та виявити резерви поліпшення рейтингів

Тематична панель 2. Функціонуючий Єдиний Ринок

2.1. Нетарифні бар'єри на єдиному ринку ЄС: що заважає безперешкодному руху товарів?

***Завдання:** дослідити причини, які обмежують реалізацію принципу «свобода переміщення товарів» у ЄС, та з'ясувати якими шляхами Європейська комісія пропонує долати ці обмеження*

2.2. Уніфікація вимог до якості та форм надання послуг як шлях до зростання конкуренції ЄС

***Завдання:** дослідити проблеми вільного надання транскордонних послуг у ЄС та обґрунтувати шляхи їх розв'язання*

2.3. Гармонізація українського законодавства з європейськими стандартами: досягнення та проблеми

***Завдання:** оцінити ступінь відповідності українського законодавства європейським стандартам та виявити сфери, де досягнення такої відповідності найскладніше*

2.4. Подолання відмінностей в економічному розвитку країн-членів як шлях до посилення конкурентоспроможності ЄС

***Завдання:** дослідити вплив відмінностей в економічному розвитку країн-членів ЄС на конкурентоспроможність об'єднання та з'ясувати ті заходи, які вживає ЄС для подолання таких відмінностей*

Тематична панель 3. Доступ до приватного капіталу та інвестицій

3.1. Вплив приватного капіталу на конкурентоспроможність малих і середніх підприємств у ЄС

***Завдання:** дослідити, як приватний капітал сприяє зростанню конкурентоспроможності МСП в Європі, проаналізувати фактори, що стимулюють або обмежують доступ до інвестицій для цих підприємств*

3.2. Роль венчурних фондів у фінансуванні інноваційних проєктів у Європі: сучасні тренди

***Завдання:** проаналізувати тенденції у венчурному фінансуванні інноваційних компаній, зокрема в технологічному та біотехнологічному секторах; показати регіональні особливості та бар'єри.*

3.3. Залучення іноземного приватного капіталу до Європи: перспективи та виклики

***Завдання:** провести аналіз чинників, які приваблюють або відлякують іноземні інвестиції в ЄС, виконати порівняння з іншими регіонами світу*

3.4. Вплив приватного капіталу на розвиток інноваційних стартапів у Європі: аналіз секторів і країн

***Завдання:** оцінити, як приватний капітал сприяє розвитку інновацій у різних країнах Європи та в яких секторах стартапи отримують найбільшу підтримку від інвесторів*

3.5. Фактори привабливості європейського ринку для іноземних інвесторів: аналіз приватних інвестицій у 2019-2024 роках

Завдання: визначення основних факторів, що приваблюють іноземні інвестиції в Європу, з акцентом на приватний капітал у постпандемічний період

Тематична панель 4. Державні інвестиції та інфраструктура

4.1. Вплив державних інвестицій на розвиток транспортної інфраструктури в ЄС: кейс-аналіз країн Центральної та Східної Європи

Завдання: оцінити, як державні інвестиції сприяли модернізації транспортної інфраструктури в цих країнах, і який це має вплив на їхню економічну конкурентоспроможність у регіоні

4.2. Значення державних інвестицій у цифрову інфраструктуру для підвищення конкурентоспроможності Європи в глобальній економіці

Завдання: розглянути роль державних інвестицій у розвиток цифрових технологій і мереж, включаючи 5G, та їхній вплив на конкурентоспроможність європейського бізнесу на світовому ринку

4.3. Державне фінансування проєктів зеленої інфраструктури в ЄС: як інвестиції сприяють переходу до сталого розвитку

Завдання: проаналізувати, як державні інвестиції сприяють розвитку інфраструктури для відновлюваних джерел енергії, екологічного транспорту та енергоефективних будівель у ЄС, що підтримує його конкурентоспроможність у контексті глобального енергетичного переходу

4.4. Роль державних інвестицій у розвитку освітньої та науково-дослідної інфраструктури Європи: аналіз фінансування інноваційних центрів

Завдання: з'ясувати, як державні інвестиції сприяють створенню та підтримці наукових парків, інноваційних кластерів і центрів досліджень, що забезпечують конкурентні переваги Європі у високотехнологічних галузях

4.5. Економічний ефект інвестицій Європейського Союзу у транскордонні інфраструктурні проєкти: приклади з Connecting Europe Facility

Завдання: провести аналіз результатів фінансування ЄС для проєктів транскордонної інфраструктури, таких як залізниці, газопроводи, енергетичні мережі, що мають на меті підвищення економічної інтеграції та ефективності всередині ЄС

Тематична панель 5. Дослідження та інновації

5.1. Дослідження, технології, інновації у Європейському Союзі

***Завдання:** проаналізувати новини щодо інновацій, нових технологій, науково-дослідних та інноваційних проектів на виконання грантів від Європейської ради за пріоритетними напрямками актуальних подій*

5.2. Економіка кліматичних інновацій: як на цьому будувати національне багатство?

***Завдання:** дослідити шляхи забезпечення виконання Європейської зеленої угоди та можливостей переходу до кліматично нейтральної сталої Європи*

5.3. Концепція створення в Україні мережі бізнес-інноваційних центрів як частини європейської мережі European Business Network (EBN)

***Завдання:** здійснити аналіз відсутних й видимих результатів, що демонструють, як дослідження й інновації можуть забезпечити конкретні рішення для основних бізнес-інноваційних пріоритетів*

5.4. Шляхи розвитку досліджень та інновацій в Україні

***Завдання:** виявити тренди інновацій в Україні, які набули поширення в останні 10 років*

5.5. Ключові інструменти подолання глобальних викликів у контексті Європейського зеленого курсу

***Завдання:** дослідити один із основних пріоритетів Європейської Комісії – боротьбу зі зміною клімату та перехід до кліматично нейтральної моделі розвитку Європи до 2050 року як нового економічного нарративу*

Тематична панель 6. Енергетика

6.1. Геоелектричні зміни в енергетичному секторі Європи: роль водню в майбутніх енергетичних системах

***Завдання:** оцінити вплив геоелектричних змін на розвиток водневої економіки в Європі та визначити ключові країни, які можуть стати лідерами у виробництві та використанні чистого водню*

6.2. Економічні та політичні виклики для чистої енергетики Європи через війну в Україні

***Завдання:** проаналізувати основні економічні та політичні виклики для ЄС у сфері чистої енергетики, які виникли через війну в Україні, з акцентом на перебудову енергетичних ринків та постачання*

6.3. Перспективи енергетичної співпраці ЄС та України після кризи

***Завдання:** дослідити можливості енергетичної співпраці між Україною та Європейським Союзом після завершення кризи, зокрема розвиток спільних проєктів у сфері чистої енергетики*

6.4. Енергетична безпека Європи в умовах глобальних криз: перспектива водневої економіки

Завдання: оцінити, як глобальні кризи, зокрема війна в Україні, впливають на енергетичну безпеку Європи, та розглянути водневу економіку як можливість для зміцнення енергетичної незалежності регіону.

6.5. Вплив української кризи на перехід Європи до чистої енергетики

Завдання: дослідити, як війна в Україні вплинула на стратегії Європейського Союзу щодо переходу до чистої енергії, зокрема прискорення відмови від російських викопних енергоносіїв та інвестиції в відновлювані джерела енергії.

6.6. Енергетична незалежність Європи: роль відновлюваних джерел енергії у контексті війни в Україні

Завдання: проаналізувати, як криза в Україні підштовхнула ЄС до збільшення інвестицій у відновлювану енергетику та альтернативні джерела енергії для досягнення енергетичної незалежності.

6.7. Вплив кризи в Україні на розвиток чистої енергетики та водневої економіки в Європі

Завдання: дослідити, як війна в Україні вплинула на енергетичні стратегії Європейського Союзу, зокрема на зміщення акценту до чистих енергетичних технологій і водневої економіки для зменшення залежності від викопних енергоносіїв

6.8. Вплив української кризи на водневі проєкти Європи

Завдання: оцінити, як українська криза вплинула на розвиток водневих проєктів у Європі, зокрема на плани щодо використання зеленого водню як альтернативи природному газу

6.9. Виклики та можливості для України у водневій економіці майбутнього

Завдання: дослідити потенціал України у розвитку водневої економіки як частини європейської енергетичної трансформації, зокрема оцінити можливості для інвестицій у водневі технології та виробництво зеленого водню для експорту до ЄС.

6.10. Реформування енергетичного ринку ЄС для прискорення декарбонізації

Завдання: проаналізувати необхідні реформи енергетичного ринку ЄС для прискорення процесу декарбонізації в рамках Європейської зеленої угоди, зокрема вплив нових технологій та відновлюваних джерел енергії.

6.11. Європейська зелена угода: перспективи досягнення кліматичних цілей у контексті енергетичної кризи

Завдання: вивчити, як енергетична криза та необхідність забезпечення енергетичної безпеки впливають на реалізацію цілей Європейської зеленої угоди, зокрема на заходи з декарбонізації та перехід до відновлюваних джерел енергії.

6.12. Енергетична безпека ЄС та України: можливості для спільної інтеграції енергетичних ринків

Завдання: дослідити взаємозв'язок між енергетичною безпекою ЄС та України, зосереджуючись на можливостях для інтеграції енергетичних ринків та спільних інвестицій в інноваційні енергетичні технології.

6.13. Інновації в енергетичній сфері для підвищення енергетичної незалежності ЄС

Завдання: проаналізувати роль інноваційних технологій, таких як водень, енергоефективні системи та відновлювані джерела, у забезпеченні енергетичної незалежності Європейського Союзу, зокрема в умовах геополітичних викликів.

Тематична панель 7. Циркулярність

7.1. Промислова досконалість як основа конкурентоспроможності Європи

Завдання: дослідити, як інновації та промислова досконалість сприяють підвищенню конкурентоспроможності Європи на глобальному ринку, з акцентом на ключові галузі, що впроваджують технології для кліматично нейтральної економіки

7.2. Промисловість для чистої та циркулярної економіки: розроблення нових матеріалів і безпечних для довкілля технологій

Завдання: дослідити та описати принцип повторного використання продуктів для нових товарів або матеріалів після їх початкового використання як сировини

7.3. Циркулярна економіка. План дій Circular Economy Action Plan (CEAP)

Завдання: дослідити та описати загальні напрями дії CEAP: сприяння встановленню більш довгого терміну служби товарів; збільшення рівнів повторного використання та переробки; сприяння застосуванню екомаркування та полегшенню пошуку джерел походження сировини; покращення збору даних та їх гармонізації; заохочення використання біоматеріалів

7.4. Енерго- та ресурсоефективне будівництво

Завдання: дослідити та описати як економіка замкнутого циклу не лише покращує екологічну ситуацію, а й підвищує довіру з боку клієнтів і операційну ефективність бізнесу

Тематична панель 8. Цифровізація

8.1. Роль цифровізації у сприянні сталому розвитку європейських галузей.

Завдання: дослідити, як цифрові технології сприяють ініціативам сталого розвитку в Європі, особливо у таких секторах, як виробництво, енергетика та транспорт, та оцінити екологічний вплив цифрової інфраструктури

8.2. Зв'язок між цифровими навичками та економічною конкурентоспроможністю в ЄС

Завдання: проаналізувати, як розвиток цифрових навичок серед робочої сили ЄС сприяє економічній конкурентоспроможності регіону, зосереджуючи увагу на ролі програм цифрової освіти та політиках, спрямованих на зменшення цифрового розриву в навичках

8.3. Вплив політики цифровізації ЄС на малі та середні підприємства (МСП)

Завдання: оцінити, як політика цифровізації ЄС, зокрема Цифровий єдиний ринок та Цифровий компас, впливає на зростання, інновації та конкурентоспроможність малих і середніх підприємств у Європі

8.4. Європейський акт про цифрові послуги та цифрові ринки: створення справедливого цифрового простору

Завдання: проаналізувати вплив Акту про цифрові послуги та Акту про цифрові ринки на розвиток цифрового середовища ЄС, зосереджуючись на питаннях конкуренції, захисту споживачів та регулювання великих цифрових платформ

8.5. Цифровізація державних послуг у Європі: проблеми та перспективи до 2030 року

Завдання: оцінити прогрес у цифровізації державних послуг у країнах ЄС відповідно до цілей Цифрового компаса 2030, визначивши основні проблеми та перспективи впровадження електронних послуг

8.6. Який вплив має цифровізація на бізнес-процеси, на суспільство на окремого індивіда?

Завдання: навести приклади позитивного та негативного впливу цифровізації на різні економічні суб'єкти: домогосподарства, підприємства та державу

8.7. Цифровізація сфери послуг: можливості та проблеми

Завдання: *провести аналіз розвитку сфери послуг під впливом новітніх технологій у таких напрямках як електронна комерція, медичні послуги та освіта*

8.8. Які виклики суспільству «приготувала» цифрівізація?

Завдання: *дослідити такі проблеми як відсутність довіри до цифрових технологій, диференціація можливостей доступу до них та навичок їх використання (цифровий «розрив»), проблема безпеки та порушення конфіденційності, неможливість контролювати у майбутньому штучний інтелект*

Тематична панель 9. Освіта та навички

9.1. Чому школярі передчасно покидають школи в Європейському Союзі?

Завдання: *провести комплексний аналіз явища передчасного закінчення школи та його впливу на соціальний розвиток і ринок праці в ЄС*

9.2. Освітня інтеграція мігрантів в ЄС

Завдання: *проаналізувати інтеграцію дітей шкільного віку до європейської шкільної спільноти та окреслити, як молоді мігранти знайомляться з європейськими освітніми програмами*

9.3. Приватна чи державна освіта в ЄС: «за» та «проти»

Завдання: *провести порівняльний аналіз державної та приватної освіти в ЄС на прикладах і окреслити сильні та слабкі сторони кожного типу*

9.4. COVID-19 як виклик освіти

Завдання: *провести комплексний аналізу впливу COVID-19 на навчальний процес, в тому числі онлайн навчання*

9.5. Європейські цінності в освіті

Завдання: *провести короткий огляд європейських цінностей (рівності, толерантності, недискримінації тощо) та критичний аналіз їх реалізації в європейській освіті*

9.6. Європейські навчальні заклади почали змінювати перелік навичок, умінь та компетенцій для здобувачів. В чому причина?

Завдання: *провести аналіз впливу зовнішніх факторів на зміну навичок і компетенцій випускників вищих навчальних закладів, показати як вимоги роботодавців впливають на їх формування.*

Тематична панель 10. Торгівля та відкрита стратегічна автономія

10.1. Торгівля ЄС – МЕРКОСУР: основні тенденції розвитку

***Завдання:** проаналізувати основні тенденції в торгівлі між ЄС та МЕРКОСУР, використовуючи новітні дані*

10.2. Деякі аспекти співпраці між ЄС та СОТ

***Завдання:** проаналізувати основні тенденції у співпраці між ЄС та СОТ, використовуючи новітні дані*

10.3. Наскільки вразливою є економіка ЄС?

***Завдання:** дослідити три виміри: залежність від торгівлі (зокрема від імпорту), вплив на глобальні ланцюжки створення вартості та доступ до критичної сировини*

10.4. Чи відповідає торгова політика ЄС вимогам Європейської зеленої угоди?

***Завдання:** проаналізувати основні цілі Європейської зеленої угоди та висловити власні міркування про те, наскільки вона збігається (чи ні) з торговельною політикою ЄС*

10.5. Торгівля між ЄС та Китаєм: проблеми та перспективи

***Завдання:** проаналізувати переговори та угоди, а також деякі статистичні дані про двосторонні торгові відносини*

10.6. Європейська стратегічна автономія: економічна стійкість

***Завдання:** дослідити як посилення економічної стійкості, зменшення залежності від зовнішніх акторів (наприклад, Китаю) та захист критичних секторів економіки, диверсифікація ланцюжків постачання, просування європейських технологічних інновацій та забезпечення безпеки стратегічних галузей промисловості впливає на процес формування стратегічної автономії Європи.*